

3η Ημερίδα ΕΛΕΤΑΕΝ

Παρασκευή 9 Μαρτίου 2007

Θέμα: Χωροταξικός Σχεδιασμός και ΑΠΕ

Χωρική Διακυβέρνηση και ΑΠΕ

Ιδιαιτερότητες και προβλήματα

Ηλίας Μπεριάτος

Καθηγητής Χωρικού – περιβαλλοντικού σχεδιασμού

Η περιβαλλοντική διάσταση

Περιβάλλον= Επιβίωση (ζην)
ποιότητα ζωής (ευ ζην)

Μια Αντινομία :

*Η δράση των ΑΠΕ για το περιβάλλον ως
επιβίωση μπορεί να βλάψει το περιβάλλον
ως ποιότητα ζωής*

- **Η χωρική διάσταση**

Η φύση των ΑΠΕ (σε σχέση με τα ορυκτά καύσιμα και πυρηνικά):

- Μεγάλη κατανομή και διασπορά στο χώρο
- Αποκέντρωση, τοπικότητα, πολυκεντρικότητα
- ESDP / ΣΑΚΧ= ευροχωροταξικό**
- Στεγανοποίηση –μείωση του κινδύνου/ρίσκου
- 'Δημοκρατικότητα'
- Έξυπνη Δικτύωση για οικονομίες κλίμακας

'Power to people' (J. Rifkin)

- Η σχετικά μεγάλη διασπορά και κατανομή του δυναμικού στο χώρο και κατά συνέπεια την αποκεντρωμένη παραγωγή ενέργειας που εντάσσεται σε ένα μοντέλο πολυκεντρικής ανάπτυξης, συμβατό με την χωροταξική αντίληψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το γεγονός αυτό (της αποκεντρωμένης δομής) ανταποκρίνεται και σε έναν σημαντικό παράγοντα: της ασφάλειας από κάθε φυσική και τεχνολογική καταστροφή, συμβάλλοντας στην ‘στεγανοποίηση’ των συναφών κινδύνων και ενισχύοντας παράλληλα την ένταξη των σχετικών δραστηριοτήτων στις τοπικές κοινωνίες με δημοκρατικές διαδικασίες.

Χωρικές και οικονομικές ρυθμίσεις

Για το επίπεδο του νοικοκυριού /επιχείρησης

- Συντονισμός και συνέργια προσπαθειών
- Ένταξη στο συνολικό χωρικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό τοπικού και περιφερειακού επιπέδου
- Ν 3468/2006
- ΓΟΚ- ΚΟΧΕΕ / save, thermie , altener
- Βιοκλιματική αρχιτεκτονική και πολεοδομία
- Χωροταξικά πλαίσια και σχέδια
(ΕΠΧΣΑΑ, ΠΠΧΣΑΑ, ΣΧΟΟΑΠ)

- Η δυνατότητα παραγωγής άφθονης και φθηνής ενέργειας είναι βασική προϋπόθεση για την ανθρώπινη ανάπτυξη. Αλλά, ενώ η ενέργεια είναι αναγκαία και καθοριστική για την ύπαρξη και συνέχιση κάθε παραγωγικής ή μη δραστηριότητας, ταυτόχρονα αποτελεί και τη σημαντικότερη απειλή για τη ρύπανση της ατμόσφαιρας και γενικότερα της δημιουργίας του φαινομένου του θερμοκηπίου σε πλανητικό επίπεδο.

- Η μείωση των (καταναλωτικών κυρίως) αναγκών μας σε ενέργεια συνδυάζεται με τον περιορισμό της ρύπανσης που είναι το ζητούμενο σήμερα. Η ρύπανση αυτή προέρχεται από την αλόγιστη κατανάλωση ενέργειας, από τη σπατάλη ενεργειακών πόρων.
- Άρα η εξοικονόμηση ενέργειας είναι η μεγαλύτερη πηγή ενέργειας και μάλιστα ήπιας και καθαρής! Ο στόχος αυτός συνδυάζεται και συμπληρώνεται με την πολιτική διείσδυσης και γενίκευσης της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) που αποτελούν βασικό στοιχείο της περιβαλλοντικής πολιτικής για μια αειφορική ανάπτυξη.

Χωρικές και οικονομικές ρυθμίσεις

Για το επίπεδο του νοικοκυριού /επιχείρησης

- Συντονισμός και συνέργια προσπαθειών
- Ένταξη στο συνολικό χωρικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό τοπικού και περιφερειακού επιπέδου
- Ν 3468/2006
- ΓΟΚ- ΚΟΧΕΕ / save, thermie , altener
- Βιοκλιματική αρχιτεκτονική και πολεοδομία
- Χωροταξικά πλαίσια και σχέδια
(ΕΠΧΣΑΑ, ΠΠΧΣΑΑ, ΣΧΟΟΑΠ)

- **ΧΩΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ και ΑΠΕ**
- Η αξιοποίηση και ορθολογική διαχείριση των ΑΠΕ έχει δύο βασικές συνιστώσες: **την τεχνική και την πολιτική**
- Με δεδομένη την πρόοδο της τεχνολογίας εκείνο που υστερεί και πρέπει να εξεταστεί είναι το πακέτο εκείνων των διαδικασιών – οργανωτικών, διοικητικών, κοινωνικών, συμμετοχικών, πολιτιστικών – που οδηγούν στην βέλτιστη επιλογή **του χώρου ('που'), του χρόνου ('πότε') και του τρόπου ('πως') εφαρμογής και ένταξης των ΑΠΕ στο κοινωνικό, περιβαλλοντικό και αναπτυξιακό γίγνεσθαι.**

-

- Η ολοκληρωμένη διαχείριση και αξιοποίηση των ΑΠΕ έχει ανάγκη από την χρησιμοποίηση νέων μορφών χωρικής διακυβέρνησης που αποτελούν την ικανή συνθήκη για να καταστεί αποτελεσματική η όλη προσπάθεια .

- Διακυβέρνηση/ Governance
- Τριμερής εταιρική σχέση
(*Tripartite partnership*)=
Κεντρική Διοίκηση
Τοπική Αυτοδιοίκηση
Κοινωνία Πολιτών (ΜΚΟ)
- Χωρική διακυβέρνηση
- *Αστική- Μητροπολιτική διακυβέρνηση*
- **Local agenda 21 , habitat agenda**
- *Διακυβέρνηση για τους υδάτινους πόρους*
- **Διακυβέρνηση για ΑΠΕ**

**Δημοκρατία
και
αποτελεσματικότητα**

Πράσινη επανάσταση με δημοκρατία?

Την άμεση ενεργοποίηση του θεσμοθετημένου οργάνου του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, από το ΥΠΕΧΩΔΕ, ζητούν με επιστολή τους προς τον πρωθυπουργό οι φορείς που το απαιτούν.

Στην επιστολή τονίζεται ότι παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις προς το ΥΠΕΧΩΔΕ για την επαναλειτουργία, το θεσμοθετημένο αυτό όργανο, συνεχίζει να είναι ανενεργό.

Για το σκοπό αυτό με πρωτοβουλία του ΣΑΔΑΣ – Πανελληνίας Ένωσης Αρχιτεκτόνων,

Άμεση ενεργοποίηση του ΕΣΧΣΑΑ

πραγματοποιήθηκε συνάντηση των φορέων που το απαρτίζουν, την Τετάρτη 24 Ιανουαρίου 2007, όπου οι απόψεις στα θέματα που συζητήθηκαν και αφορούν την επαναλειτουργία του θεσμού του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΣΧΣΑΑ), συνοψίζονται στο παρακάτω κείμενο:

• Σύμφωνα με το Ν. 2742/7-10-1999, «... Το Συμβούλιο αποτελεί όργανο κοινωνικού διαλόγου και διαβούλευσης για θέματα ιδιαίτερης σημασίας, που αφορούν στην άσκηση της εθνικής χωροταξικής πολιτικής και πολιτικής αιφώρου ανάπτυξης...».

• «... Το Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά μια φορά το εξάμηνο, εκτάκτως δε οσάκις παραστεί ανάγκη...».

Στην επιστολή επισημιάίνεται ότι: Το ΕΣΧΣΑΑ συγκροτήθηκε σε σώμα στις 28 Ιουνίου 2001, με την 15148/2263 Απόφαση του υπουργού

ΠΕΧΩΔΕ και με πρόεδρο τον καθηγητή κ. Βασιλειάδη. Έκτοτε συνεδρίασε σε τακτικά χρονικά διαστήματα και εκτάκτως αρκετές φορές. Είχε εποικοδομητική παρέμβαση προς την Πολιτεία, διεκπεραιώνοντας και γνωμοδοτώντας σε αρκετά και σοβαρά ζητήματα χωροταξικού σχεδιασμού.

Δυστυχώς όμως το όργανο αυτό είναι ανενεργό από το Δεκέμβριο του 2003, παρότι αποτελεί

γνωμοδοτικό όργανο, προς τη Διοίκηση και τον υπουργό Χωροταξίας, που άπτονται της εθνικής χωροταξικής πολιτικής και πολιτικής αιφώρου ανάπτυξης.

Οι φορείς θεωρούν απαραίτητη και καταχρηστική τη στάση της Πολιτείας, απέναντι σ' ένα θεσμοθετημένο όργανο, που εκπροσωπεί ένα μεγάλο μέρος επιστημονικών και κοινωνικών φορέων, την περίοδο κατά την οποία εξελίσσονται σοβαρές χωροθετικές ρυθμίσεις και παρεμβάσεις στον ελλαδικό χώρο, χωρίς η Πολιτεία και το ΥΠΕΧΩΔΕ να λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις τους.

Τονίζεται ακόμα ότι οι σοβαρές χωροθετικές ρυθμίσεις (Εθνικό Χωροταξικό, ΧΥΤΑ, Χωροταξικά Περιφερειών κλπ.), πρέπει να λαμβάνουν υ-

πόψη τους αντιπροσωπευτικούς κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς που συμμετέχουν.

Η απουσία γνωμοδότησης του ΕΣΧΣΑΑ, είναι πιθανόν να δημιουργήσει προβλήματα νομιμότητας πράξεων της Διοίκησης, που έχουν εκδοθεί χωρίς τη σχετική γνωμοδότηση του οργάνου.

Οι εκπρόσωποι των φορέων

Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ): **Καπετανός Δημήτρης**, Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (ΚΕΔΚΕ): **Αμοιρίδης Ιωάννης**, Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ): **Μπανιάς Νικόλαος** και **Κλουσιανιώτη Ουρανία**, Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ):

Ασημακόπουλος Δημήτρης, Πανελλήνια Σύνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΓΙΑΣΕΓΕΣ): **Τσιφόρος Γιάννης**, Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος

(ΕΝΑΕ): **Δήμου Σταυρούλα**, Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ): **Μπαθρέλλος Γεώργιος**, Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος

(ΟΕΕ): **Φασσιανός Χρήστος**, Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΞΕΕ): **Φωκάς Γεράσιμος**, Σύλλογος Ελλήνων Πολυεσθόμενων και Χωροστατών (ΣΕΠΟΧ): **Λουκάκης Παύλος**, Σύνδεσμος Ελλήνων Περιφερειολόγων (ΣΕΠ): **Λαδιάς Χρήστος**, WWF HELLAS: **Καραβέλας Δημήτριος**, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος & Πολιτιστικής Κληρονομιάς: **Καρράς Κώστας**, ΣΑΔΑΣ – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων: **Γεωργακόπουλος Παναγιώτης**.